

ЗАГОРОДНІЙ
Анатолій Глібович —
академік НАН України,
президент Національної
академії наук України

ПРО ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ У 2023 РОЦІ ТА ЗАВДАННЯ НАСТУПНОГО ПЕРІОДУ

**Звітна доповідь на сесії Загальних зборів
НАН України 24 квітня 2024 року**

Шановні колеги!

Вже втретє ми проводимо звітну сесію Загальних зборів під час російської воєнної агресії. Третій рік в умовах практично неперервних атак працюють наші установи в Харкові, Одесі, Дніпрі, Сумах, Миколаєві. Завдані нам збитки настільки масштабні, що, на жаль, ми й досі не можемо точно встановити їх розміри та передбачити наслідки. Стійкість і, без перебільшення, незламність наших працівників, які попри надзвичайно складні умови продовжують наукові дослідження і зміцнюють нашу оборону та безпеку, не можуть не викликати почуття гордості за нашу Академію. Але, що найгірше, війна продовжує забирати життя наших колег: 19 з них полягло на полі бою, захищаючи нашу безпеку і свободу, семеро загинуло від ворожих обстрілів, залишаються невідомими долі ще двох науковців. Вічна пам'ять і вічна слава загиблим колегам!

Багатьох наших працівників війна змусила залишити свої домівки, а 11 % науковців Академії все ще перебувають поза межами України. Кожен день воєнних дій несе нові випробування, які змушують нас мобілізувати ресурси та шукати нові можливості.

Підбиваючи підсумки звітнього періоду, хотів би насамперед відзначити ті наукові результати, які отримали наші дослідники, наполегливо працюючи попри всі труднощі воєнного стану. Наведу лише кілька прикладів.

Математики розробили новий метод керування неголономними механічними системами, який уможливує вирішення таких задач, як стабілізація стану, відстеження траєкторії та уникнення перешкод, і має великі перспективи використання

у рухомих роботизованих системах, зокрема військового призначення.

Для нового класу метаматеріалів — ауксетичних матеріалів — механіки запропонували новий підхід до вивчення їхньої механічної поведінки. Побудовано нелінійні моделі деформування ауксетиків і показано узгодженість теорії та експерименту.

Фізики-теоретики дослідили нову форму сильновзаємодійної матерії — кварк-глюонну плазму, яка, згідно з сучасними уявленнями, може формуватися на ранніх стадіях протон-протонних та ядро-ядрових зіткнень на Великому адронному колайдері в ЦЕРНі. Стрімке розширення такої речовини перетворює її на адронрезонансний газ та уможливує формування ще однієї екзотичної фази — піонного бозе-ейнштейнівського конденсату. Пошук сигналів цих нових форм матерії здійснюватимуть у подальших експериментах в ЦЕРНі.

Астрономи спільно з іноземними колегами вперше виявили та пояснили широку депресію в спектрах М-карликів. Ця спектральна особливість свідчить про наявність нового джерела непрозорості в атмосферах пізніх М-карликів і є чутливою до сили тяжіння та металевості зірки.

У межах експерименту CUPID-Мо (Франція) за допомогою криогенних сцинтиляційних болометрів з найвищою на сьогодні точністю виміряно форму спектра та період напіврозпаду ядра молібдену-100 відносно двонейтринного подвійного бета-розпаду. Отримані результати важливі для експериментальної та теоретичної фізики нейтрино, а також дають змогу пояснити одну з найбільших загадок сучасної науки про баріонну асиметрію Всесвіту: чому у Всесвіті ми спостерігаємо матерію без антиматерії у рівній кількості.

Запропоновано концепцію створення та схемне рішення маневреної енергетичної установки на базі малого модульного реактора, яка здатна акумулювати електричну енергію. Унікальність її полягає в поєднанні інноваційних технологій генерації водню під високим тиском і нових підходів до його використання в сучасних паротурбінних установках. Це дає

можливість забезпечити коефіцієнт повернення акумульованої енергії на рівні 70 %, що після гідроакумулюючих електростанцій є найвищим показником серед усіх відомих технологій.

Хіміки синтезували новий гібридний нанокompatит на основі частково розкритих багатоподібного нітриду вуглецю. Цей композит можна використовувати для сенсорики, систем отримання «сонячного» водню, кисневих електродів хімічних джерел струму тощо.

Біохіміки вперше виявили, що а7 нікотинові ацетилхолінові рецептори беруть активну участь у запобіганні розвитку патологічних симптомів хвороби Альцгеймера, а також дослідили механізми участі таких рецепторів у регуляції нейрозапалення.

Генетики розробили комбіновану терапію асоційованих нозокоміальних інфекцій, спричинених бактерією клебсієла (*Klebsiella pneumoniae*). Терапія являє собою комбінацію двох доступних за вартістю та широко представлених на вітчизняному ринку антибіотиків. Створені препарати було успішно застосовано для комбінованої терапії тяжких інфекційних захворювань військовослужбовців.

На завершальному етапі перебувають роботи зі створення першого в Україні високоякісного сорту пшениці, що містить унікальний ген, здатний істотно підвищити вміст білків у зерні без помітного зниження врожайності.

Екологи спільно з європейськими партнерами розробили План дій ЄС щодо охорони та збереження диких бджіл-запилювачів, яким найбільше загрожує зникнення.

Соціологи Академії презентували результати досліджень «Стресові стани населення України в контексті війни» та «Українське суспільство в умовах війни. Рік 2023», в яких проаналізували й інтерпретували емпіричні дані, отримані в перший рік війни, щодо масштабних і суперечливих змін у станах та соціальних процесах, в оцінках, настроях, прагненнях, політичних уподобаннях та пріоритетах громадян України.

Побачило світ чимало наукових видань наших соціогуманітаріїв. Зокрема, монографії іс-

ториків — «Війна Росії проти України та міжнародне співтовариство», «До свободи кризь вогонь: Україна проти рашизму». Літературознавці та мистецтвознавці продовжували працювати над багатотомними видавничими проектами, вийшли друком чергові томи «Історії української літератури», «Української музичної енциклопедії», «Словника української мови», «Шевченківської енциклопедії» та енциклопедичного словника «Олександр Довженко: між тоталітаризмом і національною ідеєю».

Колектив учених Секції суспільних і гуманітарних наук підготував ґрунтовну Національну доповідь «Збереження і розвиток України в умовах війни та миру», в якій зроблено спробу відповісти на питання: що означає справедливий мир для нашої країни в умовах формування нового світового порядку?

Безумовно, зараз посилену увагу науковці Академії приділяють розробкам, спрямованим на зміцнення обороноздатності і безпеки держави, розв'язанню інших актуальних для держави і суспільства проблем.

На базі однієї з наших установ створено центр підготовки операторів БпЛА, сертифікований за проектом «Армія дронів» Міністерства цифрової трансформації України.

Спільно з Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки Збройних Сил України започатковано та системно проводяться важливі дослідження фізико-механічних характеристик матеріалів фрагментів засобів ураження, що їх застосовує країна-агресор, — крилатих, балістичних та аеробалістичних ракет, ракет повітря-повітря, баражувальних боєприпасів та безпілотних авіаційних комплексів, снарядів до реактивних систем залпового вогню тощо. Ці дослідження дозволяють отримати нові відомості щодо технологічних рішень та оцінити можливість створення аналогічних матеріалів і технологій для їх подальшого використання підприємствами оборонно-промислового комплексу України.

Також спільно з цим інститутом створено цифрові інтелектуальні мовно-інформаційні системи та бази знань, призначені для аналізу систем озброєння та військової техніки, боє-

припасів, виявлення військових країни-агресора, які скоїли злочини на території України (наразі база містить понад 70 000 персоналій російських військовослужбовців).

Для електромагнітної протидії ворожим дронам розроблено антидронові рушничі. Польові випробування показали, що вони є ефективним засобом для ураження дронів противника типу FPV, Mavic та Mavic-3 з дальністю ураження від 450 до 600 м на різних частотах.

Створено водневий перетворювач енергії як джерело автономного електричного живлення безпілотних літальних апаратів, у конструкції якого використано нові варіанти паливного елемента та ефективний накопичувач водню. Результати роботи впроваджено на ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова».

Уже апробовано новітню роботизовану зварювальну технологію, яку, зокрема, використовують для виготовлення модуля-башти бойових машин піхоти. У подальшому її можна застосовувати для модернізації спеціальної техніки під стандарти НАТО.

За розробленою технологією дугового напівавтоматичного наплавлення відновлено партію зношених траків та пальців гусениць бойових машин десанту. Відновлені деталі пройшли випробування в польових умовах і показали високу стійкість на рівні нових виробів, що підтверджено актом впровадження.

Загалом понад 200 розробок, які стосуються найрізноманітніших військових застосувань, ми продемонстрували минулого року на спеціалізованій виставці, яку відвідало керівництво та військово командування держави. За результатами цього заходу триває спільна робота із забезпечення створення відповідного вітчизняного озброєння та військової техніки, укладаються договори із підприємствами-виробниками. Подальшому розвитку в Академії оборонних та інших актуальних для держави розробок сприяло підписання угод про співпрацю з ДП «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка», ПАТ «Мотор Січ», ДП «НАЕК «Енергоатом», Державним агентством України з управління зоною відчуження та Славу-

тицькою міською радою, Національною академією Служби безпеки України, Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій».

Серед вагомих минулорічних результатів — завершення робочого проекту вітчизняного виробництва поглинальних елементів системи управління та захисту для АЕС України. Це необхідно, щоб зробити атомну енергетику України незалежною від імпорту таких систем з країни-агресора, яка до останнього часу залишалася єдиним їх виробником. Дослідну партію вже поставлено на реакторні випробування на четвертому енергоблоці Рівненської АЕС.

Завдяки визначенню оптимальних режимів і конструкцій електротермооброблення силових кабелів на промисловій лінії ПАТ «Завод Південкабель» (м. Харків) забезпечено серійний випуск кабелів з алюмінієвою жилою підвищеної гнучкості та стійкості до зовнішніх впливів. Така продукція вкрай необхідна для скорочення термінів відновлення об'єктів критичної інфраструктури енергозабезпечення України.

На прикладі знезараження радіоактивних відходів з об'єкта «Укриття» у Чорнобильській зоні відчуження продемонструвала свою ефективність унікальна плазмохімічна технологія очищення радіоактивних розчинів, що руйнує стійкі органічні сполуки та одночасно синтезує наносорбенти з високоефективною сорбцією цезію, стронцію, європію та америцію.

Науковці академічних інститутів активно долучилися до проведення досліджень, прогнозування розвитку подій та оцінювання наслідків для навколишнього середовища катастрофи на Каховській ГЕС після її підриву росіянами. Зокрема, досліджено водний баланс і динаміку природного стоку Нижнього Дніпра та запропоновано альтернативний сценарій відновлення Каховського водосховища, а саме: зведення дамби у північно-східній мілководній частині водосховища, на території, де був свого часу сакральний Великий Луг.

Велика увага приділялася новим інноваційним розробкам в інтересах медицини. Серед них — препарат Метовітан, який підвищує

життестійкість організму та поліпшує функцію печінки. Виключну ліцензію на його випуск передано ПрАТ «Технолог». Виготовлено дослідну партію препарату Альфакогнітин для профілактики і лікування когнітивних та психічних порушень, викликаних епідемією COVID-19 та посттравматичним синдромом. Актуальним є розроблення аутологічного фібринового гелю для стимуляції регенерації кісткових і м'яких тканин, його вироблятиме фармацевтична компанія «Юрія-Фарм». На підприємстві ТОВ «Ві-Кьюб» створено технологічну лінію з виробництва антисептичних пов'язок для лікування опіків та ран. А ДП «Радма» цілодобово стерилізує різноманітну медичну продукцію, необхідну для фронту та шпиталів.

Вагомою складовою наукового забезпечення вирішення актуальних державних проблем є науково-експертна діяльність Академії. Протягом останнього року Академія підготувала близько 2 тис. експертних висновків на запити Верховної Ради України, центральних органів виконавчої влади та державних відомств, а Законом України «Про правотворчу діяльність» Національну академію наук України визначено головною експертною установою з проведення юридичної (правової) експертизи проєктів законів, на Академію покладено також завдання з розроблення щоп'ять років Наукової концепції розвитку законодавства України. Для виконання цих нових функцій у відання Академії передано Інститут правотворчості та науково-правових експертиз, а також планується створити Науково-координаційну раду з питань правотворчої діяльності при Президії НАН України. До цієї ради, крім науковців з установ НАН України, увійдуть також представники Національної академії правових наук і провідних юридичних закладів вищої освіти.

Посиленню та об'єднанню науково-експертного потенціалу академічної науки сприяє затвердження програм спільної діяльності нашої Академії з національними галузевими академіями наук на 2023–2025 рр. Це дає змогу організувати міждисциплінарні дослідження з актуальних наукових напрямів та активізува-

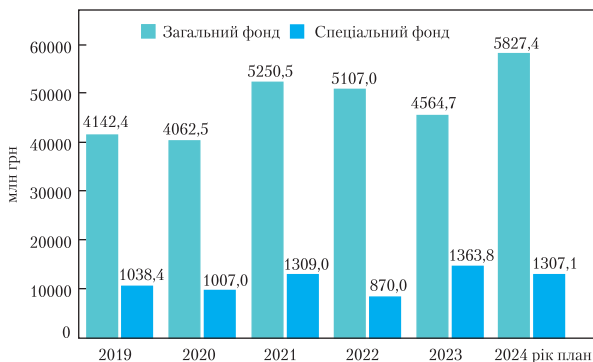

Рис. 1. Фінансове забезпечення НАН України в 2019–2024 рр.

ти співпрацю науковців у сфері інноваційної діяльності.

Усупереч всім труднощам розвивалася й набирала нових обертів міжнародна співпраця.

Протягом року відбулася серія зустрічей на високому міжнародному рівні, в яких я мав честь брати участь. На них було презентовано досягнення вітчизняної науки, розглянуто проблеми її діяльності в умовах російської агресії, обговорено можливі шляхи їх вирішення.

Численні програми підтримки учених з України, запроваджені урядами та науковими центрами багатьох країн світу ще від початку повномасштабного російського вторгнення, тривали і в 2023 р. Оголошено нові конкурси на отримання українськими науковцями грантів, зокрема, що найголовніше, на проведення ними досліджень саме в Україні. Серед них і конкурс за трирічною програмою підтримки українських дослідницьких груп, започаткований Польською академією наук спільно з Національною академією наук США. Сьогодні програма є найбільшою і наймасштабнішою. З 18 проєктів — переможців конкурсу, 11 виконують колективи установ НАН України.

Завдяки тісній співпраці з німецькими колегами заплановано створення спільних центрів передових досліджень. Зокрема, два з них — за участю установ НАН України: Центр передового дослідження квантових матеріалів, який працюватиме над пошуком нових квантових

матеріалів для створення технологій майбутнього, та Центр передового дослідження плазмових технологій, що працюватиме над використанням плазмових технологій у виробництві компонентів спінтроники, які, зокрема, є основою для комп'ютерів наступного покоління. У реалізації цих проєктів братимуть участь наукові команди Київського академічного університету та Харківського фізико-технічного інституту. На це Німеччина виділила близько 10 млн євро.

Установи Академії не припиняють участі в європейських програмах. Вони плідно працюють і над розширенням двосторонньої співпраці з міжнародними організаціями та партнерами з інших країн. Слід відзначити й отримання сучасних наукових приладів як гуманітарної допомоги від провідних світових компаній-виробників. Із запланованих 15 новітніх приладів до наших установ уже надійшло 14.

Безперечно, у звітній доповіді не можна обійти проблемні моменти нашої діяльності.

Почну з фінансового забезпечення. У 2023 р. довелося зменшити сумарне базове фінансування установ Академії на 9 % відносно показника 2022 р. За цих обставин з 15 затверджених раніше цільових програм наукових досліджень профінансовано тільки ті три, термін виконання яких завершувався у звітному році. Повністю відсутні вкрай необхідні «капітальні видатки», в тому числі на закупівлю наукового обладнання. Середня зайнятість по Академії становила 9,2 місяця, а відповідний середній коефіцієнт режиму робочого часу — менш як 0,8. Середньомісячна заробітна плата працівників НАН України становила близько 12 тис. грн на місяць і була меншою, ніж у 2022 р., та значно меншою за середню заробітну плату в економіці, зокрема в промисловості, в Україні.

Обсяг фінансування Академії в поточному році передбачено у сумі 5,8 млрд грн, що на 27,7 % більше за обсяги фінансування 2023 р. (рис. 1). Втім збільшення цих обсягів пов'язане насамперед із запланованим підвищенням розміру мінімальної заробітної плати, а також із відповідним збільшенням ставки першого тарифного розряду. А заплановане збільшення

тарифів на комунальні послуги, інфляція, витрати, пов'язані з ліквідацією наслідків російської агресії, не дають нам великого оптимізму щодо суттєвого поліпшення фінансового стану. НАН України змушена буде подовжити мораторій на виконання цільових програм наукових досліджень.

Нам необхідно максимально залучати додаткові позабюджетні надходження, насамперед за рахунок допомоги з боку іноземних партнерів, участі наших учених у наукових проєктах і конкурсах.

Водночас, за всіх проблем, пов'язаних з недостатнім фінансуванням, хочу звернути увагу керівників наших установ на ту обставину, що недостатнє фінансування не може бути підставою для відмови від першочергового виконання робіт на замовлення ОПК та на запити військових частин. І якщо немає змоги отримати додаткові кошти (від НАН України чи від замовника), варто переглядати і вносити зміни та доповнення у робочі плани відомчих науково-дослідних робіт з тим, щоб швидко долучитися до виконання завдань першорядної ваги і зробити все від нас залежне для допомоги Збройним силам України, використовуючи наші внутрішні можливості.

Вкрай важливим залишається питання збереження кадрового потенціалу. Як і в попередні роки, ми вживали всіх можливих заходів з підтримки та залучення наукової молоді. У 2023 р. за кошти, передбачені у бюджеті НАН України за бюджетною програмою КПКВК 6541230, у дослідницьких лабораторіях/групах молодих учених було виконано 38 наукових проєктів за грантами НАН України. Загалом грантові виплати отримали близько 150 молодих вчених із 43 наукових установ Академії.

Проведено конкурси на призначення стипендії імені академіка Б.Є. Патона, стипендії Президента України для молодих вчених та стипендії НАН України для молодих учених.

У липні минулого року за результатами конкурсу розпочато виконання 94 науково-дослідних робіт молодих вчених НАН України. Обсяг фінансування цих проєктів у 2023 р. становив 5,5 млн грн.

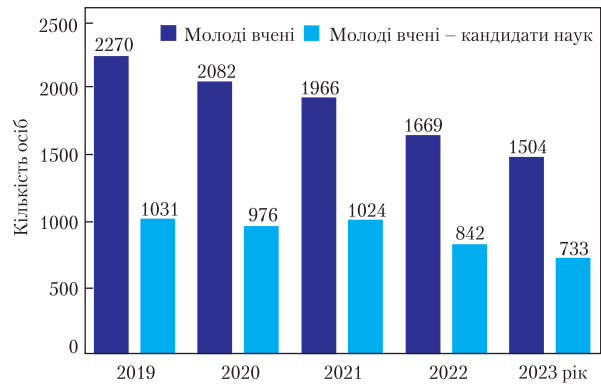

Рис. 2. Динаміка чисельності молодих вчених у НАН України в 2019–2023 рр.

Забезпечено фінансування 19 молодих вчених у межах програми постдокторальних досліджень НАН України з метою залучення до роботи в наукових установах НАН України молодих науковців з інших установ, зокрема із закладів вищої освіти. Завдяки цільовій фінансовій підтримці, наданій Академією, 13 науковців після завершення терміну постдокторантури було працевлаштовано до відповідних установ на постійній основі.

Проте, незважаючи на всі зусилля, чисельність молодих учених в НАН України скорочується (рис. 2). За два роки повномасштабної війни загальна кількість молодих учених зменшилася на 23,5 %, а кандидатів наук серед них – на 28,4 %. А як всі ми розуміємо, розмір зарплат науковців в Україні зовсім не спонукає до повернення з-за кордону.

Хочу підкреслити, що минулого року значно активізувала свою роботу з науковою молоддю Рада молодих вчених НАН України. Вона сприяє поширенню корисної інформації серед молодих науковців, проводить багато заходів для опанування нових знань та навичок, важливих для ефективного виконання наукових досліджень. Також минулого року Рада молодих вчених започаткувала та провела конкурс «Найкращий молодий вчений Академії», за результатами якого 15 молодих дослідників отримали пам'ятні відзнаки та грошові винагороди.

Розв'язання надзвичайно гострої проблеми залучення талановитої молоді до наукової сфери значною мірою залежить від подальшого розвитку інтеграційних зв'язків із освітньою галуззю.

Минулого року науковці Академії і освітяни виконали 130 спільних наукових проєктів, підготували понад 90 монографій, 120 підручників та навчальних посібників. Мережа спільних із закладами вищої освіти науково-навчальних структур (а у 2023 р. таких діяло 209) була задіяна в підготовці близько 700 студентів магістратури. Традиційно плідною була творча співпраця з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Каразінським університетом, Львівським національним університетом імені Івана Франка, Львівською політехнікою та багатьма іншими. Продовжувало працювати Відділення цільової підготовки Київського національного університету імені Тараса Шевченка при НАН України, яке, до речі, вже багато років поспіль проводить конкурси на виконання спільних проєктів науковців університету й Академії. Слід відзначити і конструктивну співпрацю з Міністерством освіти і науки.

Наступне проблемне питання — розвиток нашої наукової інфраструктури. Внаслідок російських обстрілів пошкоджено або повністю знищено близько 270 об'єктів майнового комплексу Академії. Відновлення зруйнованої наукової інфраструктури потребує колосальних коштів — за найскромнішими підрахунками, це близько 1,2 млрд грн.

У багатьох випадках наші науковці власними силами відновлюють пошкоджені об'єкти. Дещо вдалося зробити з допомогою закордонних партнерів. Так, фахівці ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут» самотужки відновили та ввели в експлуатацію лінійний резонансний прискорювач ЛУЕ-40. Розпочато роботи з відновлення радіотелескопів УТР-2 та ГУРТ Радіоастрономічного інституту. В Інституті імпульсних процесів і технологій відремонтовано унікальне обладнання двох електрофізичних лабораторій.

Приємно відзначити також, що, незважаючи на складний воєнний час, у НТК «Інститут монокристалів» вдалося відкрити нову лабораторію з найсучаснішим обладнанням для проведення комплексних мікробіологічних та молекулярно-генетичних досліджень.

Не можу оминати результати нещодавно проведеного Державною аудиторською службою України фінансового аудиту виконання бюджетних програм Національної академією наук України. Є чимало зауважень щодо діяльності організацій НАН України, в яких проводився аудит, виявлено окремі порушення. Наголошую, що вони потребують негайного реагування, усунення та недопущення виникнення у майбутньому.

Далі щодо оптимізації структури нашої Академії і скорочення кількості відділень. На жаль, у звітний період зрушень у виконанні відповідного завдання Концепції розвитку та Плану реформування НАН України на період до 2025 року не відбулося. І це засвідчив, зокрема, розгляд цього питання на засіданні Президії нашої Академії 3 квітня поточного року. Безумовно, це дуже складна і «дражлива» справа, але вона є надзвичайно важливою і відкладати її до закінчення дії воєнного стану ми не маємо ніяких підстав. І зволікати також. Секціям спільно зі своїми науково-координаційними радами необхідно підготувати конкретні пропозиції щодо нового переліку відділень, їхніх назв і наукових установ, що входитимуть до складу кожного відділення. Оптимізовану мережу відділень Академії має бути обов'язково внесено на розгляд Загальних зборів у наступному році.

Що стосується оптимізації мережі наукових установ, то така робота вже проводиться. Протягом останнього року припинено діяльність двох наукових установ, 11 державних підприємств, до сфери управління Фонду державного майна передано 60 суб'єктів господарювання. І роботу з оптимізації буде продовжено. Для цього важливо знати ефективність діяльності установ, оцінених за нашою «академічною» методикою.

Однак крім нашого оцінювання особливе значення матиме чергова державна атестація.

Тут принагідно зазначу, що 18 квітня цього року Міністерство освіти і науки України оприлюднило проект наказу «Про державну атестацію наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності», який містить пропозиції щодо нової процедури та методики проведення такої атестації, в яких передбачено оновлені алгоритми підрахунку підсумкових цифрових показників результатів атестації. Прошу всі колективи долучитися до обговорення цього засадничого документа і подати свої пропозиції. Підкреслю, що результати атестації за новою методикою багато в чому визначатимуть майбутнє наших установ, зокрема, не виключено, що й обсяги фінансування.

Сьогодні, зважаючи на стан економіки України, вкрай необхідно максимально пришвидшити впровадження інноваційних технологій і розробок, визначити інноваційно привабливі напрями розвитку економіки і сконцентрувати на них прикладні дослідження. Самостійно, там де це можливо, ініціювати створення малих підприємств та співпрацю з виробничниками.

Важливою у цьому напрямі є робота Науково-технічної ради НАН України. Нещодавнє засідання цієї ради зібрало представників наукових установ Академії, органів державної влади, закладів вищої освіти, національних галузевих академій наук та керівників провідних промислових підприємств. Зокрема,

нам вдалося обговорити актуальні проблеми, пов'язані з впровадженням результатів наукових розробок у виробництво готової продукції. Також було запропоновано рішення щодо подолання залежності нашої країни від імпорту критичних технологій, використавши для цього результати науково-технічних розробок та кадровий потенціал наукових установ Академії.

Шановні колеги! Вагомі наукові результати, які отримали наші науковці, дають усі підстави стверджувати, що попри надскладні обставини Академія вистояла, зберегла здатність підтримувати високий рівень фундаментальних досліджень і робити свій внесок у зміцнення оборони і безпеки держави. Ми не впали у відчай і продовжуємо працювати задля блага народу України.

Насамкінець хочу вкотре висловити щирю вдячність нашим науковцям і всім працівникам Академії за їхню мужність і самовіддану працю. Я дякую всім нашим захисникам і захисницям. Дякую нашим науковцям, які сьогодні служать у лавах Збройних Сил України. Дякую всім нашим науковим колективам, які роблять велику справу, надаючи військово-технічну, матеріальну і фінансову допомогу ЗСУ. Глибока вдячність і шана всім, хто виборює нашу перемогу!

Слава Україні!

Дякую за увагу!

Anatoly G. Zagorodny

Bogolyubov Institute for Theoretical Physics of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7953-6726>

ON THE MAIN RESULTS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE IN 2023 AND THE TASKS FOR THE NEXT PERIOD

Report at the session of the General Meeting of the National Academy of Sciences of Ukraine on April 24, 2024

Cite this article: Zagorodny A.G. On the main results of the National Academy of Sciences of Ukraine in 2023 and the tasks for the next period. *Visn. Nac. Akad. Nauk Ukr.* 2024. (5): 10–17. <https://doi.org/10.15407/visn2024.05.010>